

STARPTAUTISKĀS AUTOMĀTISKĀS IDENTIFIKĀCIJAS SISTĒMAS GS1 NUMURU SAŅEMŠANAS

NOTEIKUMI

Latvijā

1. Vispārīgie noteikumi

Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības) Latvijas Republikā var saņemt GS1 uzņēmuma numuru starptautiskajā produktu, pamatlīdzekļu un vietu identifikācijas sistēmā GS1, lai iegūtu tiesības marķēt savus produktus ar GS1 svītrkodiem (EAN-13 un EAN-8).

Latvijas Republikas teritorijā tiesības piešķirt un reģistrēt GS1 sistēmas numurus ir Latvijas nacionālai automātiskās identifikācijas organizācijai Biedrībai GS1 Latvija (turpmāk tekstā GS1 Latvija), kas ir starptautiskās organizācijas GS1* biedrs un ir atbildīga par GS1 sistēmas lietošanu un kontroli Latvijā.

Standartizēta produktu numerācija un marķēšana ar svītrkodu simboliem dod iespējas automatizēti identificēt un kontrolēt ar svītrkodu marķēto produktu plūsmu jebkurā to atrašanās vietā neatkarīgi no šī produkta izcelsmes.

Latvijā produktu marķēšana ar svītrkodu tiek veikta saskaņā ar starptautiskās organizācijas GS1 izstrādātiem noteikumiem (*GS1 General Specifications*), GS1 Latvija statūtiem un šiem noteikumiem.

Saskaņā ar GS1 sistēmas noteikumiem produktu numuri ir unikāli identifikācijas numuri standartizētā formā. GS1 sistēmas princips - produkta numurs ir produkta identifikācijas nevis klasifikācijas līdzeklis.

Ar GS1 sistēmas svītrkodiem paredzēts marķēt produktus, kuri tiek laisti vispārējā, neierobežotā izplatīšanā.

GS1 sistēmas identifikācija ir tikai ciparu numerācija un Latvijā saskaņā ar šiem noteikumiem tai ir sekojoša struktūra:

475	M M M M vai M M M M M M	X X X X X vai X X X	C C
GS Prefikss	Uzņēmuma numurs	Produkta numurs	Kontrolcipars

- 475 - trīs ciparu numurs, kas identificē nacionālo GS1 biedra organizāciju katrā konkrētā valstī. Piešķir starptautiskā organizācija GS1. Latvijas nacionālai automātiskās identifikācijas organizācijai GS1 Latvija piešķirtais prefikss ir 475.
- MMMM četru vai sešu ciparu uzņēmuma numurs, kas identificē produkta zīmola īpašnieku – t.i. uzņēmumu, kuram pieder tirdzniecības vienības specifikācijas, un tas var būt ražotājs vai piegādātājs, importētājs vai vairumtirgotājs, vai mazumtirgotājs. Šos ciparus uzņēmumam piešķir GS1 Latvija saskaņā ar šiem noteikumiem.
- XXX piecu vai trīs ciparu produkta numurs identificē konkrēto produktu. Piešķir uzņēmums katram individuālam produktam. Tas ir numurs bez nozīmes, t.i. numura atsevišķie cipari nav saistīti ar klasifikāciju un nedod nekādu specifisku informāciju par produktu. Vienkāršākais veids kā piešķirt produkta numurus ir likt ciparus pēc kārtas, t.i. ir 00000 (000), 00001 (001), 00003 (003).
- C - kontrolcipars tiek aprēķināts saskaņā ar GS1 standarta algoritmu. Tas ir GTVN** pēdējais cipars (pa labi). To aprēķina no visiem iepriekšējiem numura cipariem un lieto, lai pārliecinātos, ka svītrkods nolasīts pareizi vai, ka numurs ir pareizi izveidots.

2. GS1 Latvija biedri

- 2.1. Par GS1 Latvija biedru var būt jebkurš uzņēmums vai organizācija, kas ir ieinteresēts starptautiskās GS1 produktu, pamatlīdzekļu un vietu identifikācijas sistēmas (turpmāk tekstā GS1 sistēma) ieviešanā, veicināšanā un lietošanā.
- 2.2. Lai kļūtu par GS1 Latvija biedru, pretendents ir:
 - jāiesniedz noteiktas formas iesniegums
 - jāiemaksā biedra iestāšanās maksa un ikgadējā biedra nauda, kuras apmēru nosaka GS1 Latvija padome.
- 2.3. Saskaņā ar GS1 Latvija statūtiem uzņēmums var kļūt:
 - par pilntiesīgu biedru (ja nepieciešams GS1 sistēmas uzņēmuma numurs produktu pamatlīdzekļu vietu vai pakalpojumu identifikācijai);
 - par asociēto biedru (ja uzņēmuma numurs nav nepieciešams).
- 2.4. Asociētie biedri, tāpat kā pilntiesīgie biedri, maksā ikgadējo biedra naudu, kuras apmēru nosaka GS1 Latvija padome.
- 2.5. Par uzņemšanu par GS1 Latvija biedru uzņēmumam tiek paziņots rakstiski.
- 2.6. Katram pilntiesīgam biedram GS1 Latvija piešķir neekskluzīvas un nenododamas tiesības izmantot starptautiskās GS1 sistēmas numurus, kas paredzēti tikai šī biedra uzņēmuma lietošanai. Tiesības uz numuru izmantošanu sākas datumā, kad uzņēmums uzņemts par pilntiesīgo biedru un turpinās līdz brīdim, kad uzņēmums izstājas vai tiek izslēgts no GS1 Latvija biedriem.

3. GS1 uzņēmuma prefiksa piešķiršanas kārtība

- 3.1. Pirms uzsākt svītrkodu lietošanu, uzņēmumam jāizveido numuri, kuri tiks atspoguļoti svītrkodā. Šos numurus sauc par GS1 identifikācijas numuriem jeb atslēgām. Lai izveidotu jebkuru GS1 identifikācijas atslēgu, vispirms jāsaņem GS1 uzņēmuma numurs jeb prefikss no GS1 biedru organizācijas.
- 3.2. GS1 uzņēmuma numurs (prefikss) tiek piešķirts tikai pilntiesīgiem GS1 Latvija biedriem. GS1 uzņēmuma prefiksu veido GS1 prefikss (475) un uzņēmuma numurs (četri vai seši cipari). GS1 uzņēmuma prefiksa pieprasītājs var būt produkta zīmola īpašnieks – ražotājs vai piegādātājs, importētājs vai vairumtirgotājs, vai mazumtirgotājs.
- 3.3. Katram uzņēmumam (juridiskai personai) tiek piešķirts viens uzņēmuma prefikss. Kopā ar GS1 uzņēmuma prefiksu, kuru var izmantot visu GS1 identifikācijas atslēgu veidošanai, tai skaitā produktu marķēšanai un vietu identifikācijai, uzņēmumam tiek piešķirts arī Globālais Vietas Numurs uzņēmuma juridiskās personas identificēšanai.
- 3.4. Ja uzņēmumam nepieciešams vēl viens uzņēmuma prefikss, šī nepieciešamība dokumentāli jāpierāda.
- 3.5. Uzņēmumam, kurš saņēmis uzņēmuma prefiksu, nav tiesību šo numuru pārdot, iznomāt vai nodot lietošanā citam uzņēmumam ne kopumā ne arī pa daļām. Šie ierobežojumi attiecas uz visām GS1 identifikācijas atslēgām – pat tām, kuras tiek veidotas bez GS1 uzņēmuma prefiksa. Šis noteikums attiecas arī uz mainīga daudzuma produkta numuriem, kurus piešķir GS1 Latvija.
- 3.6. Uzņēmums ir tiesīgs izmantot tikai tos GS1 numurus, kurus tam piešķirusi GS1 Latvija saistībā ar viņa produktu ražošanu, pārdošanu un identifikāciju, saskaņā ar GS1 numerācijas sistēmu. Biedram ir aizliegts izmantot numurus, kurus GS1 Latvija izsniegusi kādam citam uzņēmumam vai organizācijai, kā arī jebkādā veidā mainīt tam piešķirtos GS1 numurus.

Visas tiesības un īpašuma tiesības uz GS1 numuriem un visu ar to saistīto intelektuālo īpašumu pieder GS1. GS1 Latvija piešķirtie GS1 numuri ir ekskluzīvs GS1 Latvija īpašums.
- 3.7. Uzņēmuma prefikss un Globālais Vietas Numurs GS1 Latvija biedram tiek piešķirts lietošanā (abonēšanai) uz vienu gadu no piešķiršanas dienas.
- 3.8. Atsevišķa samaksa par uzņēmuma prefiksu un Globālo Vietas Numuru netiek iekasēta, tas ietilpst ikgadējā biedra naudā.
- 3.9. Lai saņemtu uzņēmuma prefiksu, uzņēmumam jāiesniedz GS1 Latvija iesniegumu ar lūgumu uzņemt par pilntiesīgo GS1 Latvija biedru un piešķirt numuru GS1 sistēmā (iesnieguma veidlapu var saņemt GS1 Latvija birojā vai GS1 Latvija mājas lapā internetā <http://www.gs1.lv>).

- 3.10. Lai pagarinātu uzņēmuma prefiksa lietošanu, uzņēmumam ne vēlāk kā piecas dienas pirms numura abonēšanas termiņa beigām jāiemaksā ikgadējā biedra nauda GS1 Latvija kontā.
- 3.11. Numurs tiek piešķirts trīs darba dienu laikā no iestāšanās maksas un biedra naudas ieskaitīšanas GS1 Latvija kontā.
- 3.12. Par uzņemšanu par pilntiesīgo biedru un uzņēmuma prefiksa piešķiršanu uzņēmumam tiek paziņots rakstiski. Tiek paziņots piešķirtais uzņēmuma prefikss, Globālais Vietas Numurs, numuru piešķiršanas datums un lietošanas termiņš.
- 3.13. Par uzņēmuma numura pagarināšanu uzņēmumam tiek paziņots rakstiski, norādot termiņu uz kādu tiek pagarinātas numuru lietošanas tiesības.
- 3.14. Ja uzņēmums izstājas vai tiek izslēgts no GS1 Latvija biedriem, numurs tiek atgriezts datu bankā kā dzēsts un uzņēmumam nekavējoši jāpārtrauc visu GS1 numuru izmantošanu, tai skaitā visu produktu marķēšanu ar svītrkodiem, kurus tas ražo vai pārdod pēc izslēgšanas datuma.
- 3.15. GS1 Latvija ir tiesīga šo numuru piešķirt lietošanā citam uzņēmumam.
- 3.16. Ja uzņēmums nemaksā biedra naudu trīs mēnešus pēc noteiktā termiņa beigām, GS1 Latvija valde tiesīga pieņemt lēmumu par uzņēmuma izslēgšanu no GS1 Latvija biedriem un piešķirtā numura dzēšanu. Par pieņemto lēmumu uzņēmumam tiek paziņots rakstiski.
- 3.17. Iemaksātā biedra nauda atgriezta netiek.
- 3.18. Ja uzņēmums pēc GS1 Latvija pilntiesīga biedra statusa zaudēšanas, turpina lietot dzēsto uzņēmuma prefiksu, t.i. turpina marķēt produktus, pamatlīdzekļus, vietas vai pakalpojumus ar GS1 sistēmas svītrkodiem, vai arī turpina izplatīt ar šiem numuriem marķētos produktus, uzņēmumam jāmaksā birojam soda nauda 71 EUR mēnesī par dzēstā numura lietošanu.
- 3.19. Atjaunot GS1 Latvija biedra statusu un saņemt uzņēmuma prefiksu var, tikai atkārtoti iestājoties par GS1 Latvija biedru, uz vispārējiem noteikumiem.
Šajā gadījumā GS1 Latvija nav pienākums uzņēmumam piešķirt iepriekšējo GS1 uzņēmuma prefiksu un Globālo Vietas Numuru.

4. Produkta numura reģistrācija un GTVN piešķiršana

- 4.1. Produkta numurs sastāv no pieciem vai trīs cipariem un identificē konkrētu produktu. Produkta numuru piešķir uzņēmums saviem produktiem.
GS1 uzņēmuma prefikss, produkta numurs un kontrolcipars veido produkta Globālo Tirdzniecības Vienības Numuru jeb saīsināti GTVN.
- 4.2. Lai novērstu produktu numuru (GTVN) dublēšanu, nepareizu vai atceltu numuru piešķiršanu, produkta aprakstus pēc GS1 Latvija noteiktas formas un tiem atbilstošos produkta numurus jāreģistrē GS1 Latvija.
Reģistrācija notiek pa faksu, pastu, e-pastu vai Internetā "on-line" režīmā.
- 4.3. Produkta numurs reģistrācijai jāiesniedz nekavējoties pēc tā piešķiršanas uzņēmumā.
- 4.4. GS1 Latvija piedāvā produktu numuru reģistrācijai un GTVN veidošanai tiešsaistes pakalpojumu, izmantojot GS1 Latvija mājas lapu.
- 4.5. Lai izmantotu tiešsaistes reģistrāciju, uzņēmumam jānozīmē atbildīgā „on-line” kontaktpersona, kurai tiks piešķirts Lietotāja vārds un Parole un kura būs atbildīga par uzņēmuma produktu reģistrāciju un GS1 Latvija Produktu katalogā*** reģistrēto datu pareizību, datu uzturēšanu un izguvi.
- 4.6. Par GS1 Latvija piešķirtās paroles un citu identifikācijas procedūru neizpaušanu atbildīgs ir uzņēmums. Uzņēmumam ir jāsauglabā arī visus savus tiešsaistē ievadītos datus.
- 4.7. GS1 Latvija produktu katalogā reģistrētie dati tiek uzskatīti par nekonfidenciāliem un ar uzņēmuma autortiesībām neaizsargātiem.
GS1 Latvija ir tiesības jebkurus produktu katalogā reģistrētos datus lietot, kopēt, izplatīt un izpaust trešajām personām.
- 4.8. Ja produktu dati un numuri tiek iesniegti pa faksu, pastu vai e-pastu, tie GS1 Latvija Produktu katalogā tiek reģistrēti trīs darba dienu laikā. Ja reģistrācija notiek tiešsaistē – darba dienas laikā. Izmantojot tiešsaistes pakalpojumu, GS1 Latvija negarantē, ka tiešsaistes pakalpojumi būs pieejami jebkurā laikā vai, ka to darbība būs nepārtraukta vai bez kļūdām.

- 4.9. Pēc produkta numura reģistrācijas Produktu katalogā tiek izveidots produkta GTVN numurs un uzņēmumam tiek izsniegts izraksts no Produktu kataloga, ja dati tika iesniegti pa faksu, pastu vai e-pastu. Ja dati tika reģistrēti tiešsaistē, izraksts tiek izsniegts tikai pēc uzņēmuma pieprasījuma.
- 4.10. Uzņēmumam tiesības marķēt produktu ar svītrkodu ir tikai pēc izraksta saņemšanas vai pārliecinoties tiešsaistē, ka produkts reģistrēts Produktu katalogā.
- 4.11. Produktu numuru reģistrācija notiek bez maksas.
- 4.12. Izstāšanās vai izslēgšana no GS1 Latvija biedriem vai nokavēta ikgadējās biedra naudas rēķina apmaksa automātiski izbeidz vai aptur lietotāja tiesības izmantot produktu reģistrācijas tiešsaistes pakalpojumus – Produktu katalogu.

5. Globālā Vietas Numura (GVN) piešķiršana un reģistrācija

- 5.1. Vietas numurs līdzīgi kā produkta numurs sastāv no pieciem vai trīs cipariem un nodrošina unikālu un viennozīmīgu funkcionālo vienību, fizisko un juridisko personu identifikāciju. Katrs uzņēmums, kuram ir piešķirts GS1 uzņēmuma prefikss var veidot Globālos Vietas Numurus savu vietu unikālai identifikācijai. GS1 uzņēmuma prefikss, vietas numurs un kontrolcipars veido Globālo Vietas Numuru (GVN).
- 5.2. Lai novērstu vietas numuru (GVN) dublēšanu, nepareizu vai atceltu numuru piešķiršanu, vietas (adreses) aprakstus un atbilstošos vietas numurus pēc GS1 Latvija noteiktas formas jāreģistrē GS1 Latvija. Reģistrācija notiek pa faksu, pastu, e-pastu vai Internet "on-line" režīmā.
- 5.3. Vietas numurs reģistrācijai jāiesniedz nekavējoties pēc tā piešķiršanas uzņēmumā.
- 5.4. GS1 Latvija piedāvātie Vietu numuru reģistrācijas noteikumi un procedūra ir tāda pat kā Produktu Numuru reģistrācijas procedūra. Sk. šo noteikumu punktus 4.4.-4.12.

6. Astoņu ciparu Globālā Tirdzniecības Vienības Numura (GTVN-8) piešķiršana

- 6.1. GS1 sistēmas GTVN-8 ir GTVN-13 saīsinātā versija.

GTVN-8 struktūra:

475	X X X X	C
GS1 Prefikss	Četru ciparu produkta numurs	Kontrolcipars

475	GS1 prefikss
XXXX	četrus ciparu produkta numurs
C	kontrolcipars, kuru aprēķina pēc standarta algoritma.

- 6.2. GTVN-8 numuru saviem produktiem var pieprasīt tikai pilntiesīgie GS1 Latvija biedri. Numura pieprasītājs var būt zīmola īpašnieks – ražotājs vai piegādātājs, importētājs vai vairumtirgotājs, vai mazumtirgotājs.
- 6.3. GTVN-8 piešķir priekšmetiem ar ļoti mazu brīvo laukumu, ja visi mēģinājumi izmantot GTVN-13 nav devuši rezultātu. Jāpārbauda vai GTVN-13 nevarētu izmantot:
 - samazinot svītrkoda palielinājumu;
 - izmainot iepakojuma dizainu vai izmēru.
- 6.4. Ja tomēr nepieciešams GTVN-8, tad pieprasītājs iesniedz:
 - iesniegumu ar lūgumu piešķirt GTVN-8;
 - pilnu produktu sarakstu, kuriem nepieciešams šis numurs;
 - izstrādājuma paraugu, dabīga izmēra iepakojumu vai etiķeti.
- 6.5. GS1 Latvija piešķir katram produktam četrus ciparu produkta numuru un kontrolciparu.
- 6.6. GTVN-8 numura piešķiršana nav iekļauta ikgadējā biedra naudā un tiek iekasēta atsevišķi saskaņā ar GS1 Latvija Padomes noteikto kārtību un likmi.

7. Mainīga daudzuma produktu numuru reģistrācija

- 7.1. Lai marķētu vienības ar mainīgu daudzumu vai svaru, t.i. produktus, kuri tiek pārdoti nenoteiktos daudzumos par fiksētu vienas vienības cenu (gaļa, siers, augļi, delikatese u.c.) uzņēmumam nepieciešams mainīga daudzuma produkta numurs. Šim gadījumam GS1 Starptautiskajās Specifikācijās (*GS1 General Specifications*) izdalīti iekšējās lietošanas numuri (prefiksi) 20-29.

Latvijas nacionālais modelis mainīga daudzuma produktu identifikācijai paredz šādu prefiksu 20-29 sadalījumu:

Prefiksi 20, 21, 22, 26, 27, 28, 29 – atstāti veikalu rīcībā.

23 X1 X2 X3 X4 X5 X6 P1,P2 P3 P4 C (0,001-9,999 kg)

24 X1 X2 X3 X4 X5 X6 P1 P2,P3 P4 C (10,00-99,99 kg)

25 X1 X2 X3 X4 X5 X6 P1 P2 P3,P4 C (100,00-999,9 kg)

- Prefiksi 23, 24, 25 norāda uz produkta svaru.

- Nākamos 6 ciparus (X1...X6) uzņēmumam piešķir birojs GS1 Latvija.

Katram produktam tiek piešķirts savs numurs.

- Tālāk seko 4 ciparu produkta svars (P1...P4

- Pēdējais cipars (C) ir kontrolcipars.

7. 2. Mainīga svara produktu numuru var pieprasīt tikai pilntiesīgie GS1 biedri.
7. 3. Lai saņemtu mainīga svara produktu numuru, uzņēmums pa faksu, pastu vai e-pastu atsūta produkta nosaukumu, kuram nepieciešams mainīga svara produkta numurs. Reģistrāciju var veikt arī internetā tiešsaistes režīmā.
7. 4. GS1 Latvija piešķir katram produktam sešu ciparu produkta numuru, kas identificē uzņēmumu un produktu.
7. 5. Mainīga svara produktu numuru reģistrācija notiek bez maksas.

* GS1 - Tika izveidota 2005.gada februārī, apvienojoties divām starptautiskām organizācijām EAN International un UCC.

** GTVN – Globālais Tirdzniecības Vienības Numurs

*** Produktu Katalogs- ar Biedrībā GS1 Latvija izsniegto svītrkodu numuriem marķētu preču datu bāze.

2014. gada marts